

HỘI THẢO “ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG HOẠT ĐỘNG NGHIỆP VỤ CỦA CÁC THƯ VIỆN VIỆT NAM”

Ngày 4/11/2022, tại Tp. Quy Nhơn (Bình Định), Thư viện Quốc gia Việt Nam phối hợp với Vụ Thư viện và các đơn vị liên quan tổ chức Hội thảo “Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động nghiệp vụ của các thư viện Việt Nam”. Tham dự Hội thảo lần này có hơn 100 đại biểu là đại diện lãnh đạo và người làm công tác công nghệ thông tin của các thư viện công cộng, thư viện đại học, thư viện chuyên ngành, thư viện lực lượng vũ trang, cơ sở đào tạo ngành TT-TV trong cả nước.

Hoạt động ứng dụng CNTT được từng bước triển khai từ đầu những năm 1990 tại các thư viện Việt Nam. CNTT đã trở thành công tác mũi nhọn, đồng thời là lực đẩy cho hoạt động thư viện, góp phần quan trọng vào thành tựu và sự phát triển của ngành thư viện Việt Nam.

Giai đoạn 2017-2022 vừa qua là giai đoạn rất quan trọng đối với ngành thư viện. Để triển khai chỉ đạo của Chính phủ, thực hiện định hướng của ngành, lĩnh vực, với sự chủ động, sáng tạo, các thư viện ở tất cả hệ thống thư viện toàn quốc đã cố gắng, nỗ lực thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ đề ra với nhiều sản phẩm và dịch vụ sáng tạo, tiện ích dựa trên công nghệ thông tin. Đã có nhiều mô hình thư viện liên kết, thư viện thân thiện, thư viện thông minh, liên hiệp thư viện, mạng lưới thư viện,... được hình thành và phát triển, tạo xu hướng mới cho việc ứng dụng CNTT trong hoạt động thư viện. Thông qua việc đẩy mạnh ứng dụng CNTT, có thể khẳng định, giai đoạn 2017-2022, ngành thư viện Việt Nam đã đạt được những thành tựu quan trọng, góp phần không nhỏ vào sự phát triển chung của các ngành, lĩnh vực và của xã hội, tiếp tục khẳng định sứ mệnh, vai trò của thư viện đối với xã hội, văn hóa, giáo dục.

Tại Hội thảo, đã có 20 báo cáo tham luận và các ý kiến trao đổi thảo luận sôi nổi, thẳng thắn, nghiêm túc và trách nhiệm với các nội dung trọng tâm về tình hình triển khai và kết quả ứng dụng CNTT trong việc xây dựng cũng như phát triển thư viện điện tử/thư viện số và chuyển đổi số tại các thư viện, trung tâm thông tin. Nhận diện những cơ hội và thách thức của hoạt động thư viện trong bối cảnh ứng dụng CNTT rộng rãi, đặc biệt là cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và quá trình thực hiện chuyển đổi số. Tổng kết, đánh giá các khía cạnh cụ thể về ứng dụng CNTT giai đoạn 2017-2022, bao gồm cả những thành tựu cũng như hạn chế, chia sẻ kinh nghiệm hay, cách làm hiệu quả, các xu thế phát triển. Dự báo tình hình, xác định nhiệm vụ, xây dựng chiến lược, kế hoạch, mô hình giải pháp hoạt động làm kim chỉ nam cho hoạt động thư viện Việt Nam trong giai đoạn tiếp theo 2022-2027 và định hướng đến năm 2030 để thực hiện có hiệu quả các mục tiêu đề ra, tiếp tục khẳng định giá trị của thư viện đối với xã hội trong kỷ nguyên số.

Hội thảo đã thảo luận và thống nhất một số phương hướng phát triển trong giai đoạn tới với các mục tiêu cụ thể như:

- Tiếp tục đóng góp lý luận và thực tiễn nhằm hoàn thiện cơ chế, chính sách, các văn bản chỉ đạo liên quan đến ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt

động thư viện làm cơ sở pháp lý vững chắc để phát triển sự nghiệp có tính chiến lược, lâu dài. Hiện thực hóa các nội dung trong Luật Thư viện, triển khai liên thông thư viện. Đẩy mạnh chuyển đổi số trong hoạt động thư viện thực hiện các mục tiêu theo Quyết định số 206/QĐ-TTg. Đảm bảo việc thực hiện đúng quy định của pháp luật về sở hữu trí tuệ, an ninh mạng, an toàn thông tin mạng và các quy định liên quan.

- Tiếp tục xây dựng, củng cố và hoàn thiện hạ tầng công nghệ thông tin; Nâng cấp các phần mềm ứng dụng, nhất là phần mềm quản trị thư viện số, đẩy mạnh áp dụng phần mềm quản lý các bộ sưu tập số, các phần mềm dùng chung, thích hợp cho hệ thống, ưu tiên áp dụng phần mềm mã nguồn mở. Tăng cường quảng bá, chia sẻ các phần mềm tiện ích, công cụ hiệu quả do cán bộ thư viện phát triển. Ứng dụng dịch vụ thư viện, bảo quản số, các công cụ, phần mềm ứng dụng khác trong thời gian tới.

- Tiếp tục thống nhất và chuẩn hóa các chuẩn nghiệp vụ tạo điều kiện thuận lợi cho việc tích hợp, chia sẻ dữ liệu trong và ngoài nước. Hướng dẫn chỉ đạo việc sử dụng các chuẩn nghiệp vụ cho các loại hình tài liệu mới, các tiêu chuẩn dành cho tài liệu số, tiêu chuẩn lưu trữ, bảo quản tài liệu số; Tích cực mở rộng hoạt động biên mục trước xuất bản, thực hiện biên mục tập trung cung cấp kết quả xử lý biên mục cho các thư viện trên cả nước.

- Tăng cường nguồn lực thông tin dạng số, tăng cường số hóa các tài nguyên thông tin có bản quyền, ưu tiên các nguồn tài liệu quý hiếm, các tài liệu địa chí, các loại tài liệu nằm ngoài phạm vi bảo hộ bản quyền và các tài liệu nội sinh... Tăng cường khai thác, tích hợp, chia sẻ dữ liệu, hợp tác giữa các thư viện trong và ngoài nước, nhất là với những thư viện có nhiều điểm chung trong cùng hệ thống, cùng khu vực.

- Chú trọng cải thiện chất lượng nguồn nhân lực công nghệ thông tin, trong đó các thư viện cần có chính sách xây dựng đội ngũ kế cận, đồng thời xây dựng các cơ chế chính sách đãi ngộ hợp lý cả về thu nhập và các điều kiện học tập nâng cao trình độ, tạo môi trường làm việc thuận lợi để người làm công tác công nghệ thông tin có thể phát huy năng lực, sở trường và gắn bó lâu dài với thư viện.

- Tăng cường nguồn lực tài chính cho thư viện: Các thư viện cần xây dựng và hoàn thiện các chương trình kế hoạch phát triển để từ đó hoạch định các nguồn ngân sách cần thiết cho các giai đoạn sắp tới. Bám sát vào các văn bản pháp luật, chính sách của nhà nước để lập các kế hoạch thu hút nguồn vốn ngân sách. Mở rộng hợp tác liên kết với các thư viện trong hệ thống để có sự tương trợ, giúp đỡ lẫn nhau qua đó giảm bớt các gánh nặng về ngân sách. Mở rộng các hoạt động dịch vụ, thu hút sự đầu tư từ các nguồn lực xã hội.

Trong khuôn khổ chương trình hoạt động của Hội thảo, các đại biểu đã đi tham quan, khảo sát, trao đổi kinh nghiệm tại Thư viện tỉnh Bình Định và một số trung tâm văn hóa địa phương.

NTH